

การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณ
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
A STUDY ON APPLYING GOOD GOVERNANCE PRINCIPLES IN
SCHOOL BUDGET MANAGEMENT UNDER THE OFFICE OF
UBON RATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 5

¹มัชฌิมา วงษ์จันทร์เพ็ง, ²สุวิมล โพธิ์กลิ่น และ ³สุปิยา ทาปทา
¹Matchima Wongchanpheng, ²Suvimon Phoklin, and ³Supiya Tapta

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ประเทศไทย
Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand

¹std.62951920204@ubru.ac.th

Received September 10, 2021; Revised November 2, 2021; Accepted December 1, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) ศึกษาสภาพการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาและ 3) ศึกษาแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 128 คน และหัวหน้างานบริหารงบประมาณ จำนวน 128 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของ Cronbach มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t และการทดสอบ F ความแตกต่างทดสอบ

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา โดยรวม มีการปฏิบัติในระดับมาก โดยด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานมีระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้างานบริหารงบประมาณ ต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้ (1) ควรจะนำผลการดำเนินงานในปีงบประมาณที่ผ่านมา เป็นแนวทางวางแผนในปีงบประมาณปัจจุบัน (2) ใช้จ่ายงบประมาณไม่ตรงตามแผนประจำปี ทำให้เกิดข้อจำกัดในการจัดสรรงบประมาณในบางโครงการ (3) ควรดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติงานประจำปีให้สอดคล้องกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณ (4) ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนระดมทรัพยากรทางการศึกษา (5) ควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านระเบียบกฎหมายด้านการบริหารงบประมาณ และ (6) ควรนิเทศ กำกับติดตามผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

คำสำคัญ: การบริหารงานงบประมาณ, หลักธรรมาภิบาล, สถานศึกษา

Abstract

The objectives of this study were: (1) to study the use of good governance principles in budget management in schools; (2) to compare the use of good governance principles in budget management in schools classified by position, work experience and size of schools; and (3) to study guidelines for applying good governance principles in budget management in schools. The samples in the study were 128 school directors and 128 budget management supervisors, derived by stratified sampling method and using the size of the schools by class. The research instrument used was a five-rating scale questionnaire. Confidence was calculated by Cronbach's method with an overall confidence value equivalent to .89. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe's method. The study findings were as follows. 1) The overall practice of application of good governance principles in budget management of the schools was at a high level while the highest levels were auditing, monitoring, evaluating, and reporting on the use of money and operating results. 2) The result of comparison of opinions of the school directors and the budget management supervisors towards the use of good governance principles in

school budget management as classified by position and work experience were overall showed no difference. As classified by school size, it was overall significantly different at the statistical level of .05 3) Guidelines for applying good governance principles in school budget management were concluded as follows. (1) The result of implementation in the previous fiscal year should be used as a guideline for budget planning in the current fiscal year. (2) The budget expenditures were not directly in accordance with the annual plan. (3) The annual action plan should be improved in accordance with the budget spending. (4) Opportunities should be opened for the participation of related parties in planning educational resources mobilization. (5) School directors and budget management supervisors should be enhanced in understanding the laws and regulations on budget management, and (6) Results of implementation in supplies and assets management should be supervised and monitored.

Keywords: Budget Management, Good Governance, Schools

บทนำ

การบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคล หลักการดังกล่าวได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาล อาจจะบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับการบริหารงานในสถานศึกษา จากที่ได้ศึกษาแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลจะพบว่าจุดร่วมสำคัญของธรรมาภิบาล คือ การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ให้มีปฏิสัมพันธ์กันและเกิดการถ่วงดุลพลังต่างๆ ของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม แต่หากพิจารณาในส่วนขององค์ประกอบของธรรมาภิบาลนั้น ความเห็นขององค์การระหว่างประเทศและนักวิชาการ ทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติต่างระบุองค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่ไม่ได้มีลักษณะเหมือนกันทุกประการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักวิชาการส่วนใหญ่ไม่เชื่อว่าลักษณะของตัวแบบเดียวจะสามารถนำมาใช้ได้หมดทุกภาคส่วนจึงทำให้ภาพของธรรมาภิบาลที่ปรากฏมีความแตกต่างกันไปบ้าง แต่ยังคงไว้ซึ่งสาระที่เป็นหัวใจสำคัญของธรรมาภิบาล นั่นคือเรื่องของหลักการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความโปร่งใส หลักนิติธรรม ซึ่งมีการกำหนดมิติเหล่านี้เป็นองค์ประกอบของธรรมาภิบาล เพราะมีแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังคือแนวคิดประชาธิปไตยที่ต้องการส่งเสริมบทบาทของประชาชนในการ

เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการปกครอง การทำให้การบริหารมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบที่จะพร้อมให้ตรวจสอบได้และบริหารงานโดยตั้งอยู่บนหลักของกฎหมาย กอปรกับแนวคิดเสรีนิยมที่เน้นการลดกฎระเบียบของภาครัฐลง และยังมีมักจะปรากฏเรื่องของการมองถึงความคุ้มค่าหรือประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งเป็นแนวทางของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ que เข้ามาสอดแทรกอยู่ในเนื้อหาของธรรมาภิบาลอีกด้วย (วีระยุทธ พรพจน์ธนาศ 2557: 35)

งานงบประมาณเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งในโรงเรียนในฐานะที่เป็นฝ่ายบริการ และให้ความสะดวกในการที่จะประกอบภารกิจอื่นของโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย การจัดระบบงานงบประมาณ ภายในโรงเรียนที่ดี จะช่วยส่งเสริมให้แผนดำเนินงานในด้านอื่นๆ เป็นไปตามที่กำหนดหรือตามความคาดหวัง ในปัจจุบันบางโรงเรียนจะมีการดำเนินการสรรหาเจ้าหน้าที่งานการเงินไว้ประจำโรงเรียน เนื่องด้วยในอดีตที่ผ่านมาโรงเรียนบริหารงานงบประมาณโดยให้ครูผู้สอนเป็นเจ้าหน้าที่การเงินพร้อมกับทำหน้าที่สอนไปด้วย จึงเกิดปัญหาในเรื่องของการมีภาระงานมากเกินไป ทำให้งานด้านวิชาการของครูนั้นบกพร่องและผลที่ตามมาก็คือตัวผู้เรียน ที่ได้รับความรู้จากครูผู้สอนไม่เต็มที่เพราะครูต้องปฏิบัติหน้าที่หลายอย่างในเวลาเดียวกัน แต่ในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณและบุคลากรก็ยังคงให้ครูทำหน้าที่เจ้าหน้าที่งานการเงินของโรงเรียนเช่นเดิม ดังนั้นในการสรรหาเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านการเงินนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความชัดเจนและแม่นยำในเรื่องของระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานการเงิน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนนั้นก็ต้องมีความจำเป็นในการเรียนรู้งานงบประมาณเช่นเดียวกัน ต้องศึกษากฎระเบียบ ข้อบังคับของงานการเงินทุกด้าน และต้องปฏิบัติตามตัวบทกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัด แม่นยำในระเบียบและติดตามการเปลี่ยนแปลงที่ทันสัักัดที่เกี่ยวข้องประกาศอยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เพื่อลดภาระและสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ในสิ่งที่พึงปฏิบัติและพึงระมัดระวัง เริ่มตั้งแต่ได้รับเงินจัดสรร การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดทำบัญชี รวมถึงการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการเงินการบัญชีต่างๆ ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ (หน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2544 : 8) อีกทั้งมีกฎหมายแพ่งเข้ามาเกี่ยวข้องหากมีการกระทำผิดระเบียบ ดังนั้นจึงต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบถูกต้อง โดยปริมาณของงบประมาณที่สถานศึกษาได้รับนั้นจะแปรผันตามสัดส่วน ขนาดและปริมาณงานในโรงเรียนของแต่ละโรงเรียน

เนื่องจากการบริหารงานงบประมาณของแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา และทักษะความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าสถานศึกษาขนาดเล็ก งานบริหารงบประมาณย่อมมีน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่หรือสถานศึกษาที่มีบุคลากรจำนวนมาก ทั้งทรัพยากรงบประมาณ และ

องค์ประกอบอื่นๆ ก็มีมากขึ้น ซ้ำยังมีวิธีการที่เป็นระบบและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กหรือสถานศึกษาขนาดใหญ่ก็ตาม ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบต่องานงบประมาณของสถานศึกษาด้วยกันทั้งนั้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะดำเนินการต่างๆ ได้ต้องอยู่ในกรอบของอำนาจ และหน้าที่ตามกฎหมายและวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษาเท่านั้น ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้นๆ โดยได้กำหนดให้มีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการ และมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ที่ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และในการบริการงานงบประมาณอีกคนหนึ่งที่มามีบทบาทอย่างมากเข้ามาช่วยในการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา คือ หัวหน้างานการเงินของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นผู้จัดทำบัญชีงบประมาณ ตรวจสอบการใช้จ่ายของสถานศึกษาความสามารถของหัวหน้างานการเงินก็มีผลอย่างยิ่งต่อการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษานั้น ๆ

จากความสำคัญของการบริหารงานงบประมาณ ข้อบกพร่อง และปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงบประมาณที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น และเนื่องจากผู้วิจัยมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารงบประมาณ ในสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า เรื่องการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง อีกทั้งยังเป็นข้อมูลให้กับสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามสถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

3. เพื่อศึกษาแนวทางการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้างานบริหารงานงบประมาณ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 254 แห่ง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 254 คน หัวหน้างานบริหารงานงบประมาณ จำนวน 254 คน รวมทั้งสิ้น 508 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้น และการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้เป็นตัวแทนของประชากร โดยการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 40) ร้อยละ 50 จะได้สถานศึกษาจำนวน 256 แห่ง คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 128 คน หัวหน้างานบริหารงานงบประมาณ จำนวน 128 คน รวมทั้งสิ้น 256 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ซึ่งประกอบไปด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ตามแนวทางการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา 7 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 39-41) คือ 1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชี 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 81 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบคำถามโดยการหาค่าความถี่ หาค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 รายด้านและภาพรวมโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)

4.3 วิเคราะห์การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามสถานภาพประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยการทดสอบ t และการทดสอบ F เมื่อพบความแตกต่างทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffé กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมตามขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ 7 ด้าน

N = 256

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน งบประมาณในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
ด้านการจัดทำ และเสนอของงบประมาณ	3.78	0.95	มาก
ด้านการจัดสรรงบประมาณ	3.69	1.02	มาก
ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้เงินและผลการดำเนินงาน	3.89	1.06	มาก
ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.76	1.01	มาก
ด้านการบริหารการเงิน	3.85	0.92	มาก
ด้านการบริหารบัญชี	3.81	0.96	มาก
ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	3.80	1.03	มาก
รวม	3.80	0.99	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

$\bar{X} = 3.80$, $SD. = 0.99$ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน $\bar{X} = 3.89$, $SD = 1.06$ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ $\bar{X} = 3.69$, $SD. = 1.02$ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้างานบริหารงบประมาณต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวม ไม่แตกต่าง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามสถานภาพ

N = 256

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษา	สถานภาพ						t	P
	ผู้อำนวยการสถานศึกษา			หัวหน้างานบริหารงบประมาณ				
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล	$\bar{X}$	SD.	แปลผล		
ด้านการจัดทำ และเสนอขอขอบประมาณ	3.78	0.55	มาก	3.78	0.53	มาก	.03	.98
ด้านการจัดสรรงบประมาณ	3.68	0.55	มาก	3.69	0.54	มาก	.16	.88
ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน	3.89	0.61	มาก	3.89	0.60	มาก	.03	.97
ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	3.75	0.55	มาก	3.77	0.53	มาก	.19	.85
ด้านการบริหารการเงิน	3.85	0.59	มาก	3.85	0.58	มาก	.01	.99
ด้านการบริหารบัญชี	3.80	0.53	มาก	3.81	0.52	มาก	.23	.82
ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	3.79	0.53	มาก	3.80	0.53	มาก	.09	.93
รวม	3.79	0.56	มาก	3.80	0.55	มาก	.11	0.92

จากตารางที่ 2 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตาม

สถานภาพโดยรวม และรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน $P = 0.92$ โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นผู้อำนวยการสถานศึกษา อยู่ที่ $\bar{X} = 3.79$, $S = 0.56$ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นหัวหน้างานบริหารงบประมาณ อยู่ที่ $\bar{X} = 3.80$, $S = 0.53$

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานบริหารงบประมาณต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

N = 256

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน						t	P
	น้อยกว่า 10 ปี			ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป				
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล	$\bar{X}$	SD.	แปลผล		
ด้านการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณ	3.84	0.52	มาก	3.74	0.55	มาก	1.40	.16
ด้านการจัดสรรงบประมาณ	3.72	0.54	มาก	3.67	0.55	มาก	0.76	.45
ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้ เงินและผลการดำเนินงาน	3.96	0.58	มาก	3.85	0.62	มาก	1.39	.17
ด้านการระดมทรัพยากรและการ ลงทุนเพื่อการศึกษา	3.81	0.52	มาก	3.73	0.54	มาก	1.17	.24
ด้านการบริหารการเงิน	3.91	0.56	มาก	3.81	0.60	มาก	1.35	.18
ด้านการบริหารบัญชี	3.86	0.50	มาก	3.77	0.54	มาก	1.34	.18
ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์	3.86	0.50	มาก	3.76	0.54	มาก	1.45	.15
รวม	3.85	0.53	มาก	3.76	0.56	มาก	1.27	0.22

จากตารางที่ 3 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม และรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน $P = 0.22$ โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ที่ $\bar{X} = 3.85$, $S = 0.53$ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของหัวหน้างานบริหารงบประมาณ อยู่ที่ $\bar{X} = 3.76$, $S = 0.56$

4. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้างานบริหารงบประมาณต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมและรายด้านจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

N = 256

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านการจัดทำ และเสนอขอ งบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2	13.99	7.00	29.43*	.00
	ภายในกลุ่ม	253	60.14	.24		
	รวม	255	74.13			
ด้านการจัดสรรงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.81	3.41	12.61*	.00
	ภายในกลุ่ม	253	68.35	.27		
	รวม	255	75.16			
ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล การใช้เงินและผลการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	20.95	10.47	36.73*	.00
	ภายในกลุ่ม	253	72.14	.29		
	รวม	255	93.09			
ด้านการระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	13.31	6.66	28.08*	.00
	ภายในกลุ่ม	253	59.97	.24		
	รวม	255	73.28			
ด้านการบริหารการเงิน	ระหว่างกลุ่ม	2	16.33	8.16	29.18*	.00
	ภายในกลุ่ม	253	70.79	.28		
	รวม	255	87.11			
ด้านการบริหารบัญชี	ระหว่างกลุ่ม	2	15.42	7.71	35.70*	.00
	ภายในกลุ่ม	253	54.62	.22		
	รวม	255	70.04			
ด้านการบริหารพัสดุและ สินทรัพย์	ระหว่างกลุ่ม	2	12.93	6.47	27.92*	.00
	ภายในกลุ่ม	253	58.59	.23		
	รวม	255	71.52			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	14.25	7.13	28.52*	.00
	ภายในกลุ่ม	253	63.52	.25		
	รวม	255	77.77			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้างานบริหารงบประมาณที่ทำงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันโดยรวมแตกต่างกัน และแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ทั้ง 7 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดทำ และเสนอของบประมาณ 2) ด้านการจัดสรรงบประมาณ 3) ด้านการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) ด้านการบริหารการเงิน 6) ด้านการบริหารบริหารบัญชี และ 7) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา และหัวหน้างานบริหารงบประมาณมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะการบริหารงานงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูล้วนแล้วให้ความสำคัญ อีกทั้งหลักดังกล่าวยังเป็นแนวทางทำให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอีกด้วย นอกจากนี้ในการบริหารงานงบประมาณจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัดด้วย ตลอดจนทั้งต้องมีการวางแผน ปรีกษาหารือกันในการใช้งบประมาณที่ได้รับมาด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสุภาวดี อินทราชาติ (2554: 95) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้อง กับงานวิจัยโสภณ จันทวงศ์ (2555: 98) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 449 คน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา

เกตุพงษ์ (2555: 76-78) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สรุปผลการศึกษาได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีสถานภาพต่างกันต่อการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าในการบริหารงบประมาณจะต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ข้าราชการครู ในการที่จะวางแผนการปฏิบัติการจัดสรรงบประมาณด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุระชัย มีศรี (2548 : 89) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้ง 7 ด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ศึกษาด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารการบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป เดชพันธ์ (2546 : 65) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุบลราชธานี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงบประมาณด้านการจัดระบบ การจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงินและควบคุมงบประมาณ และด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าในการบริหารงบประมาณนั้น จะบริหารงบประมาณตามที่ได้รับจัดสรรมาโดยจัดสรรตามจำนวนนักเรียนของแต่ละสถานศึกษามีจำนวนนักเรียนมากก็จะได้รับงบประมาณมากด้วย ซึ่งผู้ที่จะบริหารงบประมาณนั้นจะต้องบริหารตาม

ข้อจำกัดของทางราชการตามระเบียบของทางราชการด้วยไม่ว่าใครมาบริหารก็จะปฏิบัติตามระเบียบเดียวกันด้วย จึงเป็นสาเหตุทำให้ประสบการณ์ไม่มีผลต่อการบริหารงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุระชัย มีศรี (2548 : 89) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่ประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ทั้ง 7 คือ ด้านการจัดทำและเสนองบประมาณ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาด้านการบริหารเงิน ด้านการบริหารบัญชี และด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัรหิมะ หะยืออาชา (2557: 70) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานงบประมาณโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอทุ่งยางแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า 1. การบริหารงานงบประมาณโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอทุ่งยางแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานงบประมาณโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอทุ่งยางแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามตัวแปรเพศและประสบการณ์การทำงาน พบว่าภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของขนาดสถานศึกษาต่างต่อการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะงบประมาณในการจัดสรรมาให้สถานศึกษาแต่ละขนาดมีความแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นในการบริหารย่อมมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีงบประมาณน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑิร น้อยบุตดี (2549 : 80-81) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงบประมาณในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ในโรงเรียนทั้งสามขนาดมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพการปฏิบัติมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ปัญหาการบริหารงบประมาณในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มิมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงบประมาณในโรงเรียนทั้งสามขนาดพบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐา แสงสุวรรณ (2554 : 85) ได้วิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงบประมาณของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบว่าการใช้หลักธรร

มาภิบาลบริหารงบประมาณของผู้บริหารตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากการบริหารงานงบประมาณนั้นเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของการขับเคลื่อนการดำเนินงานสถานศึกษาไปยังทิศทางหรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะดำเนินการต่างๆ ได้ต้องอยู่ในกรอบของอำนาจ และหน้าที่ตามกฎหมายและวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถานศึกษาตามขอบข่ายของการบริหารงานงบประมาณที่ถูกกำหนดไว้แล้ว ได้แก่ 1) การจัดทำ และเสนอขอ งบประมาณ 2) การจัดสรรงบประมาณ 3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน ผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 5) การบริหารการเงิน 6) การบริหารบัญชี 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด โดยจำเป็นจะต้องมีการอาศัยหลักการที่จะช่วยให้การบริหารงานบุคคลนั้นเป็นไปด้วยความถูกต้อง เทียบธรรมมีความโปร่งใส นั่นคือหลักธรรมาภิบาล สิ่งที่ เป็นองค์ความรู้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือการใช้หลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ซึ่งถือเป็นบรรทัดฐานของการบริหารงานที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะช่วยลดปัญหาในการบริหารงานงบประมาณรวมทั้งสามารถพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวมได้ หากผู้บริหารมีการนำหลักธรรมาภิบาลไปยึดถือปฏิบัติ ซึ่งประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่า ซึ่งจะเป็นผลดีต่อขวัญ กำลังใจของครูผู้สอนและผู้ปฏิบัติหน้าที่และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพของการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546), *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*.

กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

กาญจนา เกตุพงษ์. (2555), *การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 3 บัณฑิตวิทยาลัย.: มหาวิทยาลัยนเรศวร*.

- การีหะมะ หะยืออาซา. (2557), การบริหารงบประมาณโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอยางชุมน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545), การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประทีป เดชพันธ์. (2546), สภาพการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุบลราชธานี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- มณฑะอิม น้อยบุตดี. (2554). สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนครพนม.
- วิรัชพร พรพจน์ธนาศ. (2557), องค์ประกอบของธรรมาภิบาลในโรงเรียน. วารสารนักบริหารมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ปีที่ 34 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน), 80-88.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา. (2544), การศึกษาสภาพการดำเนินการกระจายอำนาจการจัดซื้อจัดจ้างระดับโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.
- สุภาวดี อินทราชา. (2554), การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุระชัย มีศรี. (2548), สภาพการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- โสภณ จันทวงศ์. (2557), การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

